

RADNÓTI MIKLÓS
ÚJ VERSEI

LÁBADOZÓ SZÉL

SZEGEDI FIATALOK MŰVÉSZETI KOLLÉGIUMA VI.
SZEGED, 1933.

A mű elektronikus változatára a Nevezd meg! - Így add tovább! 4.0 Nemzetközi (CC BY-SA 4.0) Creative Commons licenc feltételei érvényesek. További információk: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.hu>

Elektronikus változat:
Budapest : Magyar Elektronikus Könyvtárért Egyesület, 2015
Készült az Internet Szolgáltatók Tanácsa támogatásával.
Készítette az Országos Széchényi Könyvtár E-könyvtári Szolgáltatások Osztálya
ISBN 978-615-5531-37-8 (online)
MEK-14143

TARTALOM

FÉRFINAPLÓ

1931. április 19.
(Uj könyvemet tegnap elkobozták)
1931. december 8.
(Főtárgyalás)
1932. január 17.
(Vasárnap) Részlet
1932. február 17.
(Fütytel oszlik a béke!)
1932. április 24.
(John Love, testvérem)
1932. május 5.
(Huszonharmadik évem)
1932. július 7.
(Tátrai tábor)
1932. október 6.
(Személy harmadik)

DÉRREL VESZEKSZIK MÁR A HARMAT

Táj
Estefelé
Zaj, estefelé
Tápé, öreg este
Télre leső dal
Péntek éji groteszk
Kánikula
Zápor

SZERELMES KESEREDŐ

Szerelmes keseredő
Szerelmes vers november végén
Beteg a kedves
Szerelmes játék
Szerelem
Szusszanó
Széllel fütyölj!
Áprilisi eső után
Boldog, hajnali vers
Fogaid ne mossa panaszszó

VACKOR

Szél se fúj itt már
Gyerekkor
Júliusi vers, délután
Hont Ferenc
Tavaszra jósolok itt

ÉNEK A NÉGERRŐL, AKI A VÁROSBA MENT

Ének a négerről, aki a városba ment

FÉRFINAPLÓ

Napjaim tetején ülök, onnan
lóg le a lábom, hajamon
hófelhő kalapoz és szavaim
messze, kakastollak közt
portverve menetelnek!

Mondják, hogy virrad a gödrök
alján, füvek alatt csillogva
lesnek a tücskök s napitta
pocsolyák helye lelkesedik
döngölő léptek után!

Talán vihar jön, mert
simul halasodva a borz víz,
széttette a csönd lábát
az út fölött és harcos
zajokkal készül marakodni!

1931. április 19.

(Uj könyvemet tegnap elkobozták)

Uj könyvemet tegnap elkobozták,
most egyedül ülök, ujjaim
átfonva bokám körül, piros
pillét ástam ma babonásan
a küszöb alá és lassan elalszom!

Emlékszem én! egyszer a tizenhétéves
anya, barátom tejetlen asszonya
aludt el fáradtan, húsnapos, tejes
kislánya fölött így; gyerekingeket
álmodott s urának uj cipőt! és
kedvvel ébredt, ahogy mesék csatái
hajnalán kúrthangra harcosok!

Majd fölélbredek én is! kedvesem arany
varkocsán sikongat a napfény,
lóbálva nő föl árnyam az égig és
huszonkét szemtelen évem az éjjel
bevacsorázik három csillagot!

1931. december 8.
(Főtárgyalás)

Dr. Melléky Kornélnak

Elöttem Müller, a nyomdász
állt a mérleg előtt,
megméretett
s hat hónapot kapott.

Aztán kiürítették a termet, hogy
én kerültem sorra; óvták a népet
ragályos verseimtől.

Pattogni s köpni szerettem volna,
mint a tűz, kit szikkadt emberek
ülnek körül fecsegő szalonnák és
várakozó kenyerek gyönyörével.

Köpködtem volna, mint a tűz, kinek
csak szalonnák fényes csöppje jut, mit
elforgat magán majd viczorogva

és sütöttem mégis, mint pislá parázs
s ők fujtak engem, hogy védekezzem,
mert úgy szokás, s hervadjak el,
fujt rám az ügyész.

Nem észleltetett enyhítő körülmény
s két versem nyolc napot nyomott;
főállva hallgattam. Tudták kiktől
születtem, hol s mikor; ösmertük egymást
és hogy kimentek, mégse köszöntek.

Védőmmel álltam s beszélt köröttem
néhány barát és néhány mesemondó;
félhárom volt már, délután s
drukkoló szeretőm szemei
kerekedtek az uccán.

1932. január 17.
(Vasárnap) Részlet

Reggel hegyi erdőket jártam a lánnyal
akit szeretek. Vasárnap volt, vasárnap
így megyünk el mindig és fölfelé,
dologtalan.

Hegyes kis vállát tartottam átkarolva,
járjon mellesen ilyenkor, aiázó
hét után! és lassan beszélünk
arról, hogy összeházasodunk s hogy
az a szomorú kisfiú számárköhögős volt
reggel a villamoson.

Útra értünk ki, fagyosan fújt a szél;
megcsókolt s mondta: a balfüle fázik,
melegítsem; s én forrókat leheltem rá,
mint a táltos.

Aztán borzasra fázott verebek szálltak
fölénk a fára s hullt ránk apró
tüskékben, zúzmara.

1932. február 17.
(Fütyyel oszlik a béke!)

à Maki Hiroshi

Te Párisban élsz Hiroshi még, japáni
társaid és csöndes orvosok között
orosz feleségeddel, aki szóke
s a Sorbonne doktora hat hete már.

Igen őt elkivántam egyszer a Vaugirard fölött,
szobátok ajtájában, mikor indultam ép egyedül,
fényes esőben Nogent felé, hol
a mérnökkel aludtam egy ágyban,
ki legjobb bátyám volt és régen sebesült;
fronti golyó gennyesedett a béle falán,

Emlékezz Hiroshi! ültünk a Rotonde terraszán
s magyaráztad merev arccal
tüdőbajok rettentő grafikonját;
a kávé s szürke macskája pedig, fejét
tologatva barátkozott szíves tenyerünkön.

Most biztos furcsálva matat szemed
a laboratórium ablakán át, mert
lenn türelmes emberek ülnek a parton
s halakat akarnak ölni horoggal;
hagyd ott a szérumodat már!

Fehér köpenyed köpjön és piruljon el!
mert sárga emberek fennen öldösik egymást
s fegyelmes halottakat lottyantva kanyarodnak
Kínában a kotyogó patakok! fütyyel
oszlik a béke! s proletárhalottak
oszlanak nézd, a fütyölő levegőben!

Átkelt a Wuszung patakon tegnap
a japáni gyalogság
s ágyuk vastag harmata készíti
kínai réteken útját.

1932. április 24.

(John Love, testvérem)

(Napilapból: John Love, fiatal néger költőt Newyork néger negyedében, St. Vincentben, a King White nevű moziban, versének elmondása közben a Ku-Klux-Klan emberei agyonverték a pódiumon és testét kidobták a szellőztető ablakon. A tetteseknek nyomuk veszett.)

John Love, testvérem!
A Tiszán láttalak forogni
a híd alatt ma.

Örvény vagy most, hogy megölték
benned a verset s barna szemeden
hogy féreg ül. Növekedj!

Nézd, kövér eső sétál a pejszínű égből.
Kapt magadhoz és fojtsd el!
a földre ne essék!

Mert nagy a Ku-Klux-Klan s néki esik.
Övé a kenyér, szőlő és legelő!
a tej föle itt is néki ráncosodik!

Megöltek. Most örvény vagy testvér.
Guta is légy! mely
pörg és ha ugrik, helyre talál!

Együtt dolgozunk John Love;
örvény vagyok én is és guta!

Kenyér, szőlő, legelő és tej
tapsol ropogva, hogy összehajoltunk!

1932. május 5.
(Huszonharmadik évem)

Dóczi Györgynek

Huszonharmadik évem huppant le
súlyosan most a bokrom alá;
kenyerem fele már kemény
fogaim közt, másfele pattogón
sül a férfikor napja alatt
és egyre ritkábban gondolok vissza
bokros harcaimból a szoknya alá,
honnan gyerekkorom ólábu éveit
totyognak elő s kezükkel integetnek.

A szeretőm harcaim társa és
ösmeri életemet; ösmerte
fecskeim is eresz szakálla alatt és
látta a fészek karimáján fecskefi
kis torkát, hogy nyeldeste a szellőt s
tátogott ügyetlen féreg után!
ó, széles csőröm nekem is sárgán
csillant a fényben s boldogan
majszolt vajas szavakat még.
Most kürt szava számon a szó
és elvtársaimnak hangos indulása!

Figyeljete a szeretőmre! nagy
kék szeme van s jó lány: szemeteslovakat
traktál az uccán kockacukorral;
ő tudja, hogy külvároson később
tuskót és szemet szedegettem! s
csimpaszkodtam kocsik farán kis
szatyorokkal, mint a többi gyerek
és mint a majmok! ő tudja, mikor
keveredtek réti szavaim közé
a pesti dumák; mint a tölcséres
vihár, hogy hízott a nyelvem és
ropogott s hogy vitte versekbe
szerte a lábadozó szél!

Most huszonharmadik évem ért be,
megtűzte a napfény! a szeretőm
négyel kevesebb. Mikor ő született
akkortájt ülték körül a vének
a hőshalni indulók dombját s
ápolták áporodott szakálluk zenezóra!
így nőtt föl ő és semmin sem
csodálkozik immár; dolgos kezével
átfogja kezem, ha ügyész fizet
a verseimért s mosolyog. Csókjait
úgy hordom mint vértet a hősi csatán.

1932. július 7.
(Tátrai tábor)

Bálint Györgynek

Szeretőm meztelen fürdik a Felkán,
hátán fürtökben fut a víz
és alatta is víz fut, kövek közt fehér parazsakkal.
Proletár öröm ez, proletárok! kiáltsatok:
mindannyiunknak fürdőző, hosszulábú asszonyt!
borzongós meggyet
és oltó cseresnyét asztalunkra!

A parton ülök s emlékezem: tegnap az úton,
trágyában három bogár aludt,
rakott faluk csipáztak messze, domb tövén!
és Távolkeleten testvéreinkre szálltak
vastag darazsak pörkölő puskacsövekből!
Felhős kávék fölött olvassák, elhasaló napok ormán!
de ébredjen falu
és túrjon a trágyában bogár!

Most szomszédolni indulok; nézem
jó úton jár-e kunyhóink közt a szó;
a szeretőm jön velem együtt, fülel és lemutat:
s z e l l ő jár már ott is, a zöldhabos erdőn!

Itt s z é l t ő l hajlanak már a harci fenyők!

1932. október 6.
(Személy harmadik)

Dél óta utazol s most szakállas este van már,
szembe vénasszony ül veled s az orra bojtosan csorog;
katona alszik sapka alatt és két puskás fegyőr közt
rab ül. Az idősebb ör hangosan kolbászt eszik;
meséli Permben és Ufában volt fogoly
tizennyolc november hetedikén ért haza,
az eső esett. Két hetet pihent, aztán
munkába állt s azóta embertársait őrzi szuronnyal.
A másik biccent, biztos huszadszor hallja már.

Így jössz a Tisza mellől s Kőbánya után
a város fölött szőke fény, szeretőd kontya világol.
Ezért vagy itthon itt, ahol születted!
Szülőanyád s apád meghaltak rég, egymástól
száz lépésnyire áradnak a földbe már.
Ritkán jársz ki a temetőbe s csak egy csokor
virágra telik. Felezni szoktad.

Hajtsd le a fejed, vidéki költő lettél.
A város fölött szeretőd kontya világol
s te jössz felé Tiszától a Duna mellé.
Néped közt jöttél s ha igaz
amit az erdélyi lap írt rólad egyszer,
(hogy Angyalföld és a Lágymányos
proletárjainak költője vagy te),
akkor hazaértél! Hajtsd le a fejed. Még jobban!

Szeretőd megijed, hogyha így lát
s meleg szájával kutatva csókol
kereső szemedre. Emeld föl a fejed és
örülj.
Neked lélegzik ő; lehelld föl őt te is!

DÉRREL VESZEKSZIK MÁR A HARMAT

Táj

Két felhő az égen összecsikordult
s fekete gyöngykoszorúként csapódott
a Tiszára zápor!

Laposra rémült homlokkal álltak
a fák, köztük vonúlt füstölve át
a napfény s lusta távolon, nevető
bokrok fakadtak a zápor alá!

Engem hozott a szél! kazalos hajam
után megfordúlt tíz fa ütötte és
hét deszkapalánk!

Később lomha állatok jöttek bólintva
a tájra és hátukon pirúlt
a hős nyár; én karom kinyitottam
lobogón és messze röptem!

Estefelé

Fametszet, Buday Györgynek

A zápor már
a kertfalon futott,
fiatal zápor volt:
pirulós!

Szoknyáját összekapta és
kék ég derült
a lábaszárán.

Majd csönd lett.
Az útja villogott
s a fákra esti kóc ült.

Két bokor játszott később
mocogva máriást,
lapjaik pattogtak
s fölhangzott nevetésök.

Ültem. Köröttem
leültek a rózsák
és rámszuszogtak.

Az égen két szerető
szíve röpült,
két késői
nyögdécselő galamb.

Zaj, estefelé

Már a Maros füzes partjai
közt jön el hozzám most a messzi
vidék! csikók csomós lábakkal
futnak az anyjuk után s így
este, hazafelé most kácsák
és szeretők totyogva menetelnek!
Az égen egy helyen látni még,
(csikók! kácsák és szeretők!) hogy
olyan, mint kedvesem szemekékje!

Tápé, öreg este

Szerencselepények füstölnek az úton
a ködben, jó tehenektől, de ők már
pislá jászlak előtt eldőlve pihennek
és orrlükük köré is enyhülni száll a légy!
Most a híjjas ákácot kalapozza

haloványan a holdfény s nem csillagzik
az ég! mert angyalaink magukra húzták
a fekete takarókat, már hiába
áll ki várni az apját, csillagok nélkül
nem nő nagyra ilyenkor a kicsi legény!

De azért hazafelé jönnek szekéren
és papírral ápoltt glóriákkal sötétben
a gazdák s eldőlnek, ha asszonyuk kilép
meleg szoknyáiból előttük és szolgálva
hozzájuk bontja a testét melegen!

Kinn kutya nappali mérgét játsza
a láncsal, benn a gyerek figyel még, ó
szemekkel s a macska! és szerető zajban
álmodnak együtt már, köcsög tejekről
boldogan, nyáluk csorgatva a vackon!

Télre leső dal

Nyár volt; a templomok tornyaiért
árnyékuk misézett a napban s
a gazdagok hattyas tavain újra
fehér madarak úsztak csak és az ég!
s rozsdás földjeink csodás gyermekei
tovább fürödtek a Tisza felé
hajoló, halas patakokban!

Nyár volt pedig; de szegény menyasszony és
vőlegény előtt most sem nyílt ki
életük rózsafája! kék májusunk
vörös orgonát dobált fiatal
díszül kalapunkra; már hóba bukó
esők tarka színeink nyomorítják s
takarót vár a fészkes vetés!

Péntek éji groteszk

A hajnali csillag fölkacag!
Egy korsóka tutajról a vízbe
lefordul ijedten! Fűz alatt,
faragottképi legény ébreszti
alvó kedvesét. Azt hiszi, hogy
zajjal most támad a nap! Pedig
csak életükért harcol manó
a cserfák tetején! Éjjel van. Kacag
a hajnali csillag s a Tiszaparton
ujra már elaludtak a rózsák!

Kánikula

Szomjasan vonultak inni a fák
lehajtott fejjel a patakokra,
kertekből eresz alá költöztek
rémülten a rózsák és most, hogy
este lett, gyerekek halnak asszonyok
kék szemén s a hőség barna vállán;
csak poros hangyák nézik, csudára
kerekedve a füvek tetejéről,
hogy mire följött, szakálla nőtt a holdnak.

Zápor

Csámpás zápor jött és elverte
virágaim rendjét; aranybúzán
nevelt sánta galambom zengőn
csapta a falhoz, hogy turbékolt
sírva egész napon át; most ülök
a gondjaim lombja alatt és
szárítgat lassan az esti szél,
botom szorítgatom; a záport
lesem, tán hajnalra felhőzve
újra visszajön, rémíteni gyerekes
szeretőmet, kinek haján a nap
vidúl s mint vízipókok árnya
rózsa, délelőtti patakok alján,
rózsászva járkál szemében a félsz is.

SZERELMES KESEREDŐ

Szerelmes keseredő

Nézd, fogd nyakon kedvesed kutyáját
és emeld be meleg inged alá
s kiálts a kedvesednek is! kiálts
és szólítsd jó állatok nevéen, arcához
arcod lökdösd bocimód és menj
a fenébe véle, hisz szereted!

Mert mit keresel: hegyesfülü majmok
zsákjatomése ez itt most, akik
szelídke üdvöket plántálnak
hazudós szóval s az igaz gyümölcsfát
a naptól is lécekkel elővják!

Láthatod: gazdagok szusszanó
tálai fölött még mindig pára leng
és tiszta szavaddal, ahogyan itt állsz:
orv vadölők állnak így orozva
erdőknek szélén és fiatal életed
s kedvesedé, szép tilos nyulként
csöndesen lóg az ujjad hegyén!

Szerelmes vers november végén

A pattanó szöcskék még ittmaradtak,
de szemén már elmélyül a kék,
sárga uraknak gazdag udvarán,
zsákos gabonák tömött csudái
előtt bókoltunk őszi fejünkkel;

azelőtt, ha messze jártam tőle,
földről pipacsok véres pöttyeit s
égről csillagokat akartam
a hajára hozni néki és
éhomra hordtam a csókjait;

most fa kéne télre, tavaly az idő
feketére verte szomszédék szőke
lányait s idén is játszik, mert bubás
fölleg ül most a fák fölött és holnap
dérrel veszekszik már a harmat.

Beteg a kedves

Pásztorok, jöjjetek le mind a hegyekből és
párnának kifésült, gyöngé gyapjakat
hozzatok néki a feje alá. És mert
szereti, kövirózsát! halovány szegény
most, mint ahogy halovány, hajnal felé a
vacsoracsillag!

Pásztorok népe segíts! hisz közülünk való
amióta a kedvesem, ő is; birkái
ezüst mezőkön aranyos szőrrel, éjjel
legelésznek, amikor csak a hold süt. És
az ő nyájairól álmodtok asszonytalan
álmaitokban!

Anyám, halott anyácskám! a foltos Jula
tejéből hozz inni néki, de forrald föl
előbb! Hallod-é halott apám! te szoknyás
koromban tanítottál lenge imákra!
imádkozz érte most, mert elfajzottam
tőled én ujmódi pásztorok közé, akik
nem szoktak imákat énekelni! Szép
barna hugom, ne vess sokat rá, hogy ne
legyen szomorú!

Sírva fordulj ki föld a kapa nyomán és
gurulva továbbíjj! pálott patakok
rohanjatok csak fölfordult halaitokkal!
fák és füvek, hozzatok lázára árnyat és
simogatást, mert ha soká tart, én is
vélebetegszem!

Szerelmes játék

Ma reggel vakondot fogott a kedves,
hogy járt a réten a túrás fölött;
csak meséli most fekete, prémes
csudáját tenyerének s földi
illatokkal ideadja nékem
a kezét bolondos szagolásra;
mert régen a kedvesem ő s az
asszonyom is lesz egy tavaszon már;
szeret s egyszerű, mint a napfény,
karomban alszik nyáron délután
és ha fölriad szájonharap,
szárnyas madarak nyitvafelejtett,
énekkel ámuló csőre előtt.

Szerelem

Kutyánk vinnyog a kertben és boldog
nyelvvel viharzik elő, hazajött
a kedves. Szemében hajnali csókunk
örömeivel s kora csillagokkal az ajka
között. Kislányt tanított és
magával hozta fehér nevetését.

Hogy jött, jánosbogár riadt fénnel
a sövény feketéjén, de már
elfullad lassan a kert s házunk
alól elúszik a csöndben. Madarak
mozdulnak álmukban a fán és gyöngén
sipognak felőle a holdra. Már én
is régóta csak róla énekelek!

Szusszanó

Szép vagyok? Szép!
Igazán? Gyönyörű!
Te tudod? Tudom én!
Százszorszép vagy! és
hívó kiáltás
szigoru téli
erdőn, amikor
fröccsen a napfény!

Szélel füttyölj!

Örömed fusson le a fák gyökeréig,
őzek szemetükre díszítsd fel mosolyod
szerelemre; szélel füttyölj! és
tájékpíróknak kelj ég a nappal!
szeretlek!
melleiden aludni készülő
csillaggá pislán a bimbó!

Áprilisi eső után

Asszonnyal boldog mellemen
így áprilisi eső után a napra
kiáltok és fényben fürdök
a hangom már, mint tiszta madár
most a ragyogó pocsolyában.

Boldog, hajnali vers

Verebek pengtek az útszéli porban
és árnyékok daloltak boldogan
házunk előtt a fán, mert tudták
reggelre asszonnyá leszel már s
mire tél lesz, megjön a gyermek!

Éjjel, csokor orgonával a karjai
közt ma, gyerek lopta magát
a bokrok alatt és látod hiába
már! elhullajtott virág festi
nyomát a fűvön át!

Most kinn jársz a homályban és
szemeiddel költöd a kertet, csak
áldott tested leng ijedten az
alvó út fölött! mert ráfagyott a
hajnali harmat a gyöngye virágra
s még nem kelt föl a nap!

De hallod, bokorban a madár
már leengedi szárnyát, repülni
készül s énekel! nézd, napvirradás
ez, mert szerelemre születél s
ébredő lépteidtől a kert
lelkesen újra kivirágzik!

Fogaid ne mossa panaszszó

Hallgass! ahogyan szeletlen nyáréjen
hallgat a bokor és mozdulatlan! s
fogaid ne mossa soha méla
panaszszó, mely csöndesen messzire hallik!

Ha jön a szél, késként vág és vág, mint
a fájdalom majd, de kedvesed óvjad
előle, mint sívó virágot rossz
éjjeli fagytól óv el a téli tető!

Napról napra fogy ő; karold, mert
nyár van és fölcsókolja egy délben
a nap s egyedül maradsz szeletlen
a széllel feketén föltoronyodva!

Ketten vagytok és ketten a sok szegény,
országod népe szeretői! hallgass
és készülj panasztalan csókon
hajolva a harcra, mert jön a szél!

VACKOR

Szél se fúj itt már

Tolnai Gábornak

Minden alszik itt, két virág is szotyogva
egymásra hajlik, esőről álmodik lassan
s rotyogva nő;

fizessetek nékem két erős cipőt és
elmegyek napnak Indiába sütni, hol
fehér uccákon reggel a lázadás szalad,
szép rőt haján a fiatal tömegekkel!

vagy elmegyek fényleni hónap az erdélyi
tetőkre, hol balladák hímzett szoknyáit
fújja feketén éjjel a szél, mert szél
se fúj itt már!

hasrafeküdt utakon itt a napfény
és nagyokat mélázva vakarja farát.

Gyerekkor

Baróti Dezsőnek

Csókák aludtak a szuszogó fán,
tizenöt éve tán, kenyér után
járt apám a városon s asszonya
ép szagos szappannal mosta kishúgom
barna haját. Álltam; velem nem gondolt
senki már! vitte pipacsok szirmát
a szél, fejetlen álltak; a lomha
sötéten hét csillag pirúlt csak át!
jánosbogár s lécekkal kerítve messze
az alvó nyáj vigyázott: föl ne
öleljen az ég; mert tudták, nyelvess
tűz leszek majd én, urak fejbúbján!

Júliusi vers, délután

Itt Párisban is jön nyáron így, parkok
zöldje között az elandalodott
emberek árja, könnyökük ormán
kivirágzott asszonyaikkal s kövér
szívекkel a bőrük alatt és elpetyegtetett
régi csókjaik ezre előttük
aranydióként kopogva csüng a fákon.

De később gyerekek illatát érzik álmos
párnáik alatt majd s lábuk elalszik
a gondtól és ünnepeken, mikor
aprószentek ülnek pillogva a sarkok
feketéjén, hulló hajjal számolják
tünedező éveiket és
mentő szelekkkel cimborálnak.

Hont Ferenc

Ha tenyerére galambok ülnek,
akkor ő is burukkoló galamb
és rendezi őket fegyelmesen.
Folyton lobog. Zászló ő az ájtatos
zenék fölött s ha rendez
a hangja világít, mint napsütött,
sárga trombita hangja. Mesélik,
színészeket is rendezett már, de
az régen volt, talán igaz se volt.
Azóta azon gondolkodik, hogy miből él.
Mert él, csak nagyon sovány.
Drámatörténet épül benne, ujszemponthu és
ötkötetes, azt vacsorázza.
Most szőkül mögötte a búza s ő kórust
tanít az aratóknak,
torkukból pacsirta száll.
A felesége fekete rigó.

Tavasza jósolok itt

Négy éve még, november tetején így,
a madárlátta lány karolta nyakam,
aki asszonyom ma és dolgos,
gondlatta szeretőm már.

Akkor még virágszülő költőként álltam,
nézve, hogy a fák fázó bokájuk
bugyolálják a lebegő levelekkel;
most harcaim ustora duruzsol
ruhám ujjában és készül a téli csatákra!

Lám hosszan fekszik az úton a gyöngye szél,
vacog és elhal az első havazáskor,
melyet a tél fejünkre biccent;
mert harcos a tél és tudja a dolgát!

Állok, de farolva áll mögöttem az ősz is
és feneketlen dühömet elvidítja már
egy pocsolyából villanó, narancsszín kacsacsőr,
míg tavaszra jósolok itt:

ó, tavaszra már zöldkontyu
csemetefákat is csemeteszellők agitálnak
és késeket hordoz a szaladó holdfény majd
a guggoló méla szagoknak!

**ÉNEK A NÉGERRŐL,
AKI A VÁROSBA MENT**

Ének a négerről, aki a városba ment

Gazellacsapat menekült régen
a távoli lankán, mert szerelmes
elefántok zajgatták őket,
törve a fákat s hízott gyümölcsök
haltak a testük alatt.

Tüskésre ijedt majom hangja
süvöltött zuttyanó ágon s toporzékolt
akkor a sűrű vidék! azóta
szent hely az és néhol
fogatlan ott az erdő!

Guggoltak a csöndben alatt a faluk,
csöndben éltek a négerek is,
s anyától anyáig
röppent a kerge dongó.

Itt született a legény s itt nőtt,
a lány is itt született s nőtt,
megeste őket a langyos trópusi eső,
kerítő ünnepeken egymásra fújta
kedvük a jószagú szél!

Sétáló fényben a hosszú napon
futottak együtt és összekocódtak,
majd fekvésük fölé ideges
fiutigris kereső dobogása
szótt neszező takarót.

Nőtt a legény, mert locsolta a langyos
trópusi eső és nőtt suhogva a lány is;
szemük kinyílt, mint napra virág, s
kedvetlen nézték trombitásfarú véneiket.

Sok négereken hízott teli karaván
zötyögött egyik, a másik után
míg a falun gond szuszogott,
terjedve lassan s emelve hasát, mint
szekérről lepottyant, hatalmas kutyakölyke.

És a legény száján kivirágzott
a messzi vidék! legények szája
vörös koszorú lett s tapsolva
állt föl előttük az út!

Halál előtt ültek és ültek
a búcsú előtt; pirúltak a tűznél
s főétkeket ettek, hogy
ne lohadjon a merszük!

Ültek együtt a vének is,
fekete dombok a szélben,
csöndes pipa után járt bennük
kövéren a traktor, boldog
álom után reggeli mosdás!

Sírt a lány, hogy búcsúzni jött a legény,
fán ült a lány és kezeit
szorította rívó, két melle közé.

Lemászott a lány, hogy jött a legény,
tapogatta testén az idegen ruhát
és símogatta; dalt énekelt!
amit kitalált néki,
lucskos bánatát szipogva szét a fán:

Nézd, csókkal szegem be harci ruhád,
hogy ne foszoljon; csókkal patkolom
harc bakancsod, ne kopjon a sarka
fehérek nagy faluján!

Indúlt a legény és kiáltott
utána a lány: vigyázz!
úton harangoz a borzadó szakáll!
ugorj a gépek elől! marnak
és mesélik a tigris szelleme rajtuk!

Sírt a lány és ment a legény;
ruhája kitartott, a sarka kitartott
s erején fehérek fene falujában
csak a tőke szakajtott.

Jó nagyot szakajtott,
meg is szakadt bele:
teste s a lelke is
elszáradott bele!

Őszült a fa otthon és őszült
a fán a lány; megejté őt a nap
s nagy tanakodó napokat szült,
kik a faluban szertefutottak.

Szertefutottak és összefutottak,
kunyhók füstjéből lobogót,
torkotokból harcot sivitottak!

Szervezkedtek és dárdákat vertek,
dárdákkal dárdás sorsot fenyegettek;
s hogy meghalt a fa
és ki kedvesét várta a fán, - a lány;

bokorban kígyók fütyörésztek és
seregek nehéz szaga szállt:
megindultak a néger proletárok!